

יסודות המחקר הכמותי א (10769)

*****מבחן בית לדוגמא*****

מבנה הבחינה : הבחינה מורכבת מ-3 שאלות.
עליכם לענות על **שתיים** מתוך שלוש השאלות.
50 נקודות לכל שאלה.

***שימו לב :** בשל אופי המבחן (מבחן בית עם חומר פתוח) אין חלק של הגדרת מושגים.

לרשותכם 3 שעות

בהצלחה !

עליכם להשיב על שתיים מתוך שלוש השאלות (1-3).
תשובה נכונה על כל הסעיפים תזכה ב-50 נקודות לשאלה.

שאלה 1 (10 נקודות לכל סעיף)

חוקרות מאחת האוניברסיטאות הגדולות בארה"ב רוצות לבחון את תחושת הביטחון של הציבור האמריקאי ושביעות רצונם מתפקודו של הנשיא דונאלד טראמפ, בתקופה הנוכחית.

א. באיזה מערך מחקר עליהם להשתמש – מתאמי או ניסויי? הסבירו בתשובתכם מה הוא כל מערך מחקר וציינו מדוע המערך מתאים במקרה הנוכחי.

ב. באיזו שיטת דגימה כדאי לחוקרים להשתמש? הסתברותית או לא הסתברותית? מאיזה סוג (למשל: שיטתית, דגימת מכסה). בתשובתכם הסבירו מה היא דגימה הסתברותית ולא הסתברותית, ציינו איזה סוג דגימה מתאים כאן והסבירו מדוע.

ג. מידת שביעות הרצון של האמריקאים מהנשיא טראמפ נמדדה על-גבי סולם הנע בין 1 ל-5 שבע רצון כלל", ל-5 ישבע-רצון במידה רבה מאוד".

(I) קבעו מה הוא סולם המדידה (שמי, סדר, רווח או מנה).

(II) איזו הטיה תיתכן בסולם כזה, בו 5 רמות, וכיצד ניתן להתגבר עליה?

ד. חוקר אחר טוען שהמדד של שביעות רצון הינו מדד תגובתי ועלול להיות מושפע מהטיות. הסבירו אילו הטיות והציעו פתרון לבעיה.

ה. השאלון בו השתמשו החוקרות למדידת תחושת הביטחון של הציבור האמריקאי הינו שאלון חדש בן 20 פריטים. על-מנת לבחון את טיב השאלון, החוקרות יצרו לכל אדם שענה עליו שני ציונים; ציון המורכב מהשאלות הזוגיות בשאלון, וציון המורכב מהשאלות האי-זוגיות בשאלון. החוקרות חישבו את הקשר בין שני הציונים ומצאו מתאם של 0.85. איזו בדיקה ערכו החוקרות – של מהימנות או של תוקף? מאיזה סוג? הסבירו וציינו מה משמעות המתאם שמצאו החוקרות.

המשך הבחינה בדף הבא

שאלה 2 (10 נקודות לכל סעיף)

קבוצת חוקרים בחנה את השפעות השימוש ברשתות חברתיות על היכולות לייצר אינטימיות אצל רווקים/ות (בגילאי 20-30). לטענתם, ככל שהשימוש ברשתות החברתיות גבוהה יותר, כך היכולת ליצור אינטימיות (פנים אל פנים) עם חברים ובני זוג פוטנציאליים, נמוכה יותר. על-מנת לבחון השערה זו משתתפי המחקר נתבקשו לדווח על כמות השימוש שלהם ברשתות החברתיות (בכמות שעות יומית ממוצעת בהן האדם פעיל ברשתות החברתיות השונות), ולאחר מכן לענות על שאלון דיווח עצמי בו דרגו את היכולת שלהם לייצר אינטימיות עם חברים או בני זוג פוטנציאליים. הממצאים תמכו בהשערת החוקרים.

א. מה הם משתני המחקר (הבלתי תלוי והתלוי) ברמה התיאורטית וברמה האופרציונלית (התצפיתית)?

ב. האם השערת החוקרים עומדת בדרישת הרלוונטיות ובדרישות הבחינות? הסבירו מה הן הדרישות ולגבי כל אחת ציינו האם השערת החוקרים עומדת בה.

ג. נמצא כי שאלון היכולת לייצר אינטימיות בו השתמשו החוקרות מנבא היטב את שביעות הרצון של המשתתפים ממערכות היחסים שלהם. האם ממצא זה עוזר לבסס מהימנות או תוקף? מאיזה סוג? הסבירו.

ד. אחד החוקרים העלה את החשש שבמדגם השתתפו אך ורק רווקים ורווקות, וכי ידוע ממחקרים קודמים שהיות האדם רווק מנבאת שימוש רב יותר ברשתות חברתיות וגם מנבאת יכולת פחותה לייצר אינטימיות. ממה חושש החוקר? איך נקרא סוג קשר זה וכיצד הוא מתיישב עם ממצאי המחקר? הסבירו.

ה. אחת החוקרות טוענת כי השימוש בשאלון דיווח עצמי למדידת היכולת לייצר אינטימיות בעייתי במקרה זה, כיוון שלגבי השאלון הספציפי טרם נאספו ראיות לכך שהוא מהימן. הסבירו למה החוקרת מתכוונת. האם יש לכך השפעה על תוקף השאלון? כיצד ניתן לבסס את מהימנות השאלון? הסבירו והדגימו.

המשך הבחינה בדף הבא

שאלה 3

חוקרים מעוניינים לבחון האם אצל אנשים צעירים (גילאי 20-30) פעילות גופנית משפרת את הרווחה הנפשית (well-being), בעיקר בעתות משבר.

א. מה הם **משתני המחקר** (הבלתי-תלוי והתלוי) ברמה ה**תיאורטית** וברמה ה**תצפיתית** (אופרציונלית)? (10 נקודות)

ב. באיזה **מערך מחקר** על החוקרים להשתמש על-מנת לבחון את שאלת המחקר? מתאמי או ניסויי? הסבירו. בתשובתכם התייחסו לתנאים להסקה על סיבתיות. (10 נקודות)

ג. מן המחקר עלו שני ממצאים עיקריים: (1) פעילות גופנית מפחיתה תחושת חוסר אוניס נרכש בעת משבר, ובהתאם עולה הרווחה הנפשית. (2) בגילאים אלו (20 עד 30) פעילות גופנית משפרת את הרווחה הנפשית בעיקר אצל נשים (יותר מאשר אצל גברים). לגבי כל ממצא החליטו איזה **סוג של קשר** מתואר (ישיר, מותנה, מתוך, מזויף). הסבירו. (10 נקודות)

ד. החוקרים רצו לבסס את איכות שאלון הרווחה הנפשית בו השתמשו. לשם כך הם חיטבו מדד אלפא של קורנבאך ומצאו כי $\alpha=0.89$. האם החוקרים ניסו לבסס תוקף או מהימנות? (3 נקודות) מאיזה סוג? (3 נקודות) הסבירו את משמעות הממצא וצינו האם יש לו משמעות לגבי יציבות השאלון לאורך זמן. (4 נקודות)

ה. על-מנת לבחון את שאלת החוקרים חילקו החוקרים את המשתתפים ל-3 קבוצות: מי שהתבקש להמשיך בפעילות הגופנית הרגילה שלו, מי שהתבקש לעשות פעילות גופנית מוגברת ומי שהתבקש להפסיק לעסוק בכל פעילות גופנית שהיא. אצל שלושת הקבוצות תקופה זו ארכה שבועיים. האם במחקר הנוכחי נשמרו **עקרונות האתיקה**? הסבירו מה הם עקרונות האתיקה ואילו אמצעים קיימים על-מנת לשמור על עקרונות אלו. (10 נקודות)

בהצלחה!